

UPUTA ZA KORIŠTENJE STATISTIČKOG PORTALA CENTRALNE BANKE BiH

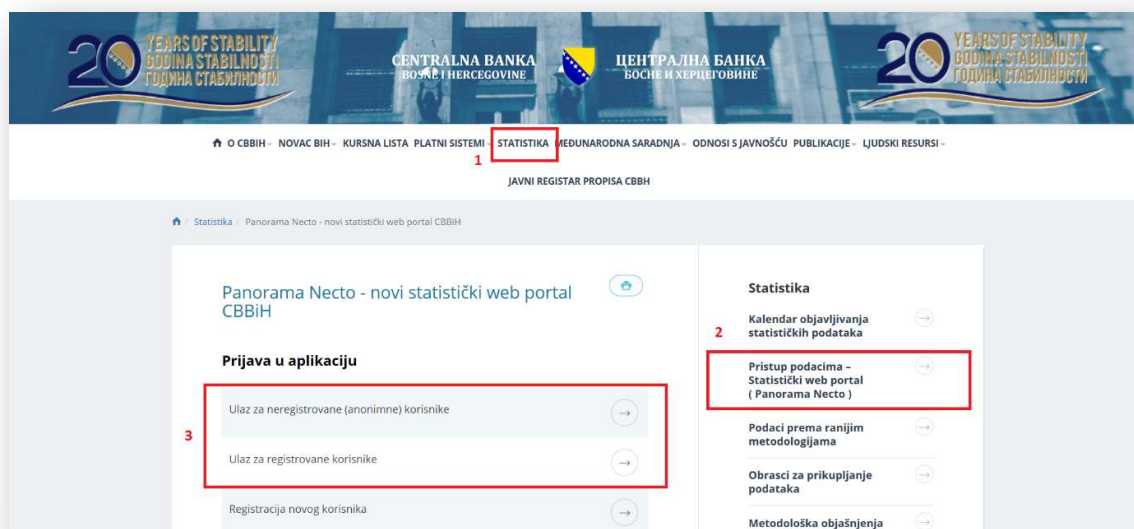
Centralna banka Bosne i Hercegovine
Sarajevo, 2020. godine

Kazalo

1.	Pristup statističkom portalu	2
2.	Korisnički interfejs statističkog portala	4
2.1.	Popis radnih ploča / izvješća	4
2.2.	Područje za prikaz podataka.....	4
2.3.	Područje za prikaz filtera	4
2.4.	Text box s napomenama	5
2.5.	Text box s linkovima	5
2.6.	Glavni meni.....	6
2.6.1.	Prikazivanje i uklanjanje liste radnih ploča / izvješća	7
2.6.2.	Nedavno otvarane radne ploče / izvješća	7
2.6.3.	Favoriti.....	7
2.6.4.	Dodavanje radne ploče u listu favorita	7
2.6.5.	Prilagođeni ispis u PDF	8
2.6.6.	Export podataka u željeni format	8
2.6.7.	Analiza podataka - One-click Insight	9
2.6.8.	Save As, Reload.....	11
2.6.9.	Izmjena lozinke i podataka o korisniku	11

1. Pristup statističkom portalu

Dinamičkom dijelu statističkog portala Centralne banke Bosne i Hercegovine pristupa se preko tzv. Bridge stranice koja se nalazi na web-stranici Centralne banke Bosne i Hercegovine (www.cbbh.ba) pod linkom „Pristup podacima – Statistički web-portal (Panorama Necto)“ koji se može locirati pod linkom „Statistika“:

Slika 1.

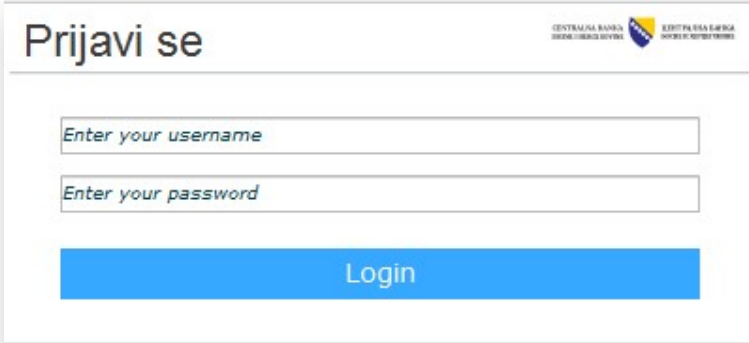
Ovisno o tome na kojem jeziku pregledate web-portal Centralne banke BiH, na tom će se jeziku otvoriti i statistički portal. Portal se može otvoriti na bosanskom, srpskom (na ćirilici), hrvatskom i engleskom jeziku.

Molimo da prije korištenja provjerite osnovne preduvjete neophodne za korištenje ove web-aplikacije, a to su posjedovanje računara minimalne procesorske snage preko 2,2 GHz, 2 GB rama s instaliranim operativnim sustavom Windows 7, Windows 8 ili Windows 10 (sa instaliranim posljednjim update-ima). Panorama Necto se može otvoriti u sljedećim web-pretraživačima: Microsoft® Internet Explorer (posljednja verzija), Google Chrome (posljednja verzija), FireFox (posljednja verzija) i Apple Safari (posljednja verzija).

1. Prijava u aplikaciju je moguća na dva načina:

- Kao anonimni (neregistrirani) korisnik
- Kao registrirani korisnik

Anonimni korisnik ulazi izravno u aplikaciju. Od registriranog korisnika će biti zatraženo da unese svoje korisničko ime i lozinku.

Prijavi se

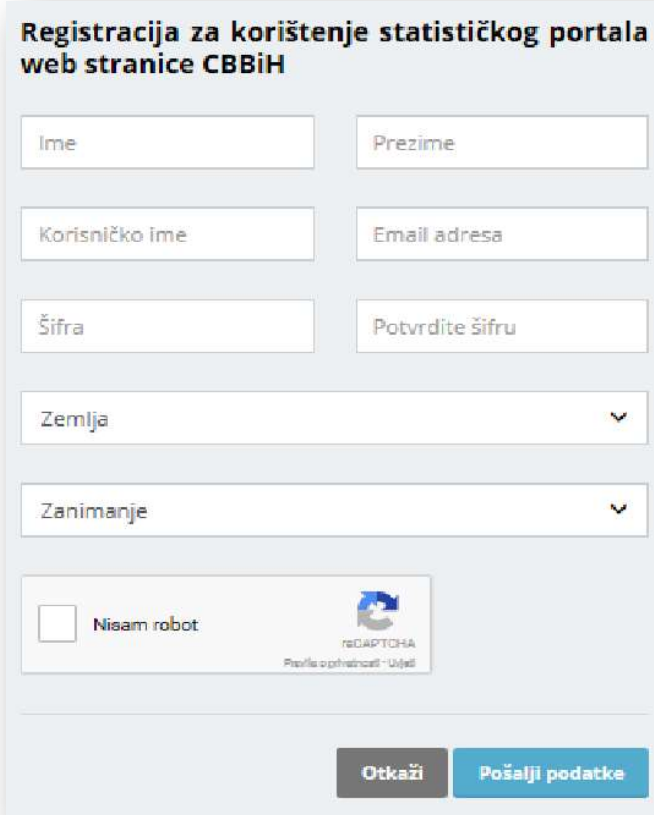
Enter your username

Enter your password

Login

Slika 2.

Ukoliko želite biti registrirani korisnik, na Bridge stranici odaberite opciju Registracija novog korisnika. Otvorit će se stranica za registraciju novih korisnika gdje trebate popuniti osnovne detalje koji su traženi, (naredna slika):

Registracija za korištenje statističkog portala web stranice CBBiH

Ime

Prezime

Korisničko ime

Email adresa

Šifra

Potvrdite šifru

Zemlja

Zanimanje

Nisam robot

reCAPTCHA
Previše opterećenost - Ujedi

Otkazi

Pošalji podatke

Slika 3.

Razlika između registriranog i neregistriranog (anonimnog) korisnika je ta da registrirani korisnik ima mogućnost da u svoj privatni direktorij spasi promijenjene radne ploče čiji je izgled prilagodio svojim potrebama.

2. Korisnički interfejs statističkog portala

Sada kada ste pristupili dinamičkom dijelu statističkog web-portala Centralne banke Bosne i Hercegovine, otvorit će se početna radna ploča, na jeziku na kojem ste pregledali web-stranicu CBBiH:

The screenshot shows the 'Glavni ekonomski indikatori' (Main Economic Indicators) table. The table columns represent years from 2005 to 2014. The indicators include:

- Nominalni BDP BiH (u milionima KM)(1) tekuće cijene
- Stopa realnog rasta BDP-a (u %)(1)
- Stopa rasta potrošačkih cijena u BiH(2) - Prosječna godišnja stopa rasta CPI (u procentima)
- Stopa rasta potrošačkih cijena u BiH(2) - Godišnja stopa rasta CPI za decembar (u procentima)
- Buždet opšte vlad(3) - Prihodi (u procentima BDP-a)
- Buždet opšte vlad(3) - Rashodi (u procentima BDP-a)
- Saldo
- Novac i kredit - Novac u širem smislu (USD) (u procentima BDP-a)
- Novac i kredit - Krediti nevladinih sektorima (u procentima BDP-a)
- Bruto devizne rezerve (u milionima KM)
- Bruto devizne rezerve (u milionima USD)
- Bruto devizne rezerve (u rješenima uvoza robe i usluga)
- Saldo tekućeg računa (u milionima KM)
- Saldo tekućeg računa (u milionima USD)
- Saldo tekućeg računa (u procentima BDP-a)
- Saldo robne razmjene (u milionima KM)
- Saldo robne razmjene (u milionima USD)
- Saldo robne razmjene (u rješenima uvoza robe i usluga)
- Saldo robne razmjene (u procentima BDP-a)
- Varijabilni dug sektora vlade (u milionima KM)
- Varijabilni dug sektora vlade (u milionima USD)
- Varijabilni dug sektora vlade (u procentima BDP-a)
- Servisirane varijabilne dugove (u milionima KM)

Slika 4.

Radna ploča se sastoji iz sljedećih komponenti:

2.1. Popis radnih ploča / izvješća

Na lijevoj strani (označeno sa 1 na slici 4.) se nalazi popis svih radnih ploča / izvješća podijeljenih u direktorije po:

- Jezicima
- Područjima statistike

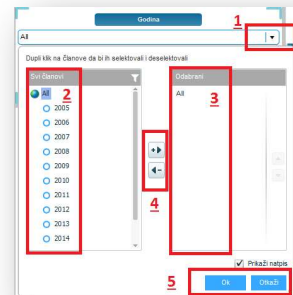
2.2. Područje za prikaz podataka

U ovom se području (označeno sa 2 na slici 4.) prikazuju podaci vezani za izabranu radnu ploču.

2.3. Područje za prikaz filtera

U ovom dijelu (označeno sa 3 na slici 4.) se nalaze filteri pomoću kojih se mogu filtrirati podaci radnih ploča prikazani u dijelu označenom pod 2 na prethodnoj slici. Postoji više tipova filtera i to padajuće liste i „check box“.

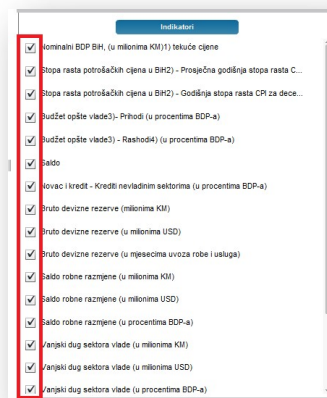
- Filter tipa padajućih listi se koristi na sljedeći način:
 - a. Za otvaranje liste odaberite 1)
 - b. U dijelu označenim sa 2 je lista svih dostupnih stavki filtera, te se oni mogu prebaciti u dio označen sa 3 gdje su članovi koje želimo prikazati na dva načina:
 - Dvostrukim klikom na svaku željenu stavku
 - Željenu stavku selektirajte (kliknite jednom na nju) i prebacite je strelicom označenom brojem 4
 - c. Kada završite, odaberite *OK*, ili odustanite odabirom *Cancel* označeno na slici sa 5).

VAŽNO: Često je početna postavka All (Svi članovi su prikazani). Bez obzira koliko se odabranih članova nalazilo u dijelu 3), ukoliko je tamo i All, na tablici će biti prikazani svi članovi. Stoga ne zaboravite prilikom odabira članova koje želite prikazati, iz menija 3) izbaciti člana All. Postupak izbacivanje je identičan prethodno opisanom.

- Filter tipa „check box“ se koristi na sljedeći način:

Željene stavke filtera se klikom na kvadratić ispred naziva prikazuju ili ne prikazuju, ovisno da li su selektirane ili ne.

2.4. Text box s napomenama

U ovom se području (označeno sa 4 na slici 4.) nalaze napomene vezane uz pripadajuću tablicu. Text box je moguće povećati klikom na označenu ikonu, vidi donju sliku:

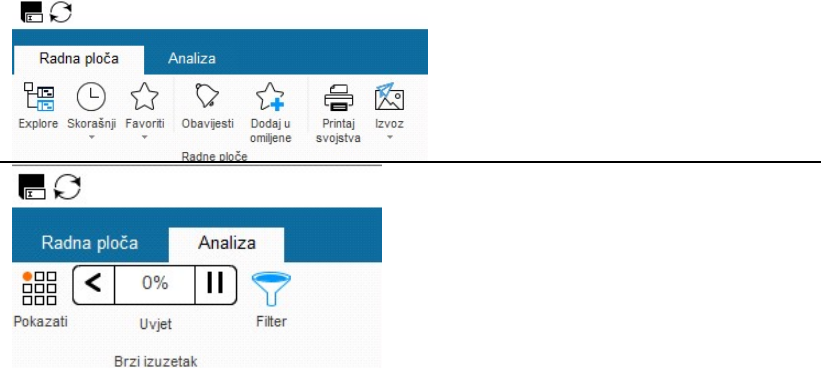

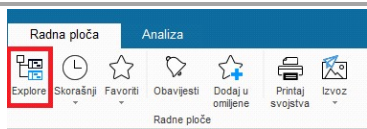
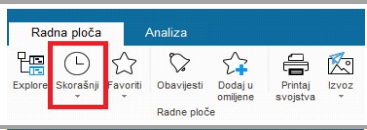
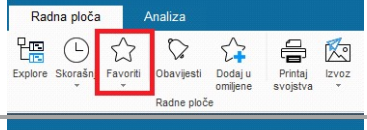
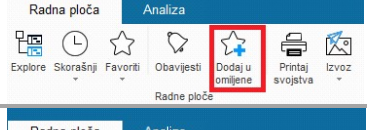
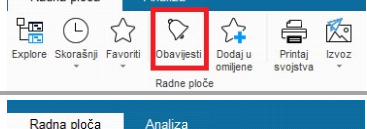
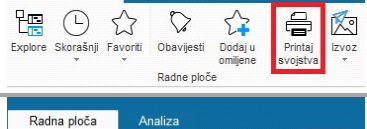
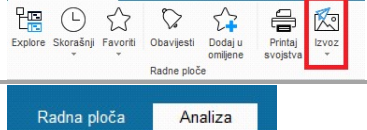

2.5. Text box s linkovima

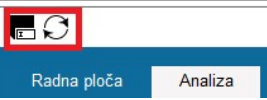
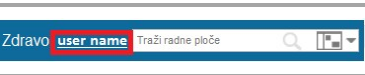
Box s korisnim elementima (označeno sa 5 na slici 4.) u sebi sadrži link na korisne prateće dokumente i linkove:

- Kontakt mail adresu webmastera (administratora aplikacije) u slučaju tehničkih poteškoća
- Kontakt mail adresu odjeljenja za statistiku, u slučaju potrebe za pojašnjenjima.
- Link na kalendar objavljivanja na starom sajtu – otvarat će se u novom prozoru
- Link na odgovarajuće metodološke napomene.

2.6. Glavni meni

Neregistrirani korisnici	
Registrirani korisnici	

2.6.1.		Ovim dugmetom prikazujemo/uklanjamo dio gdje je prikazana lista radnih ploča (dio 1) na slici 4.), te na taj način se može povećati prostor za prikaz radne ploče
2.6.2.		Ovde se pojavljuje lista 15 posljednjih otvaranih radnih ploča prijavljenog korisnika
2.6.3.		Ovde se prikazuje lista radnih ploča koje su dodane u favorite za prijavljenog korisnika
2.6.4.		Pomoću ovog dugmeta prijavljeni korisnik dodaje/uklanja radnu ploču na kojoj se nalazi u/iz favorita
2.6.5.		Pomoću ovog dugmeta dodajete e-mail obavijesti vezane za izmjenu ili dopunu podataka
2.6.6.		Pomoću ovog dugmeta vršite prilagodbu i ispis u PDF format s mogućim dodavanjem teksta u footer i header te podešavanja veličine stranice (Letter, Legal, A4, A5) i orijentacije (Portrait, Landscape)
2.6.7.		Eksport podataka radne ploče u željeni format (PDF, Excel, Image i Email)
2.6.8.		Dio menija vezan za analizu podataka - Ova funkcionalnost omogućava jednostavan i brz uvid u cjelokupne podatke u tablici, uspoređujući rast ili pad vrijednosti u tablici u odnosu na zadane parametre

2.6.9.		Dugmad „Save As“ i „Reload“, koja se koriste da bi se radna ploča spasila u privatni folder, odnosno da bi se ponovo učitali (osvježili) podaci
2.6.10.		Dio koji služi za promjenu podataka i passworda registriranih korisnika

2.6.1. Prikazivanje i uklanjanje liste radnih ploča / izvješća

Ovo dugme služi za prikazivanje i uklanjanje sekcije s listom svih radnih ploča / izvješća podijeljenih po jezicima i područjima statistike. Sve što je potrebno uraditi jeste kliknuti na dugme kako bi se sekcija prikazala, odnosno uklonila.

2.6.2. Nedavno otvarane radne ploče / izvješća

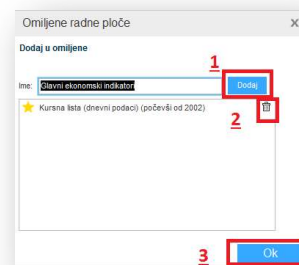
Ova funkcionalnost služi za prikaz zadnjih 15 radnih ploča / izvješća kojima je pristupao registrirani korisnik. Klikom na dugme otvara se lista s nazivima radnih ploča kojima se nedavno pristupalo. Klikom na bilo koje izvješće iz liste, on se automatski i otvara.

2.6.3. Favoriti

Ova funkcionalnost u meniju služi za prikaz liste radnih ploča koje je registrirani korisnik označio kao favorite. Klikom na dugme otvara se lista gdje se klikom na bilo koje izvješće iz liste on automatski i otvara.

2.6.4. Dodavanje radne ploče u listu favorita

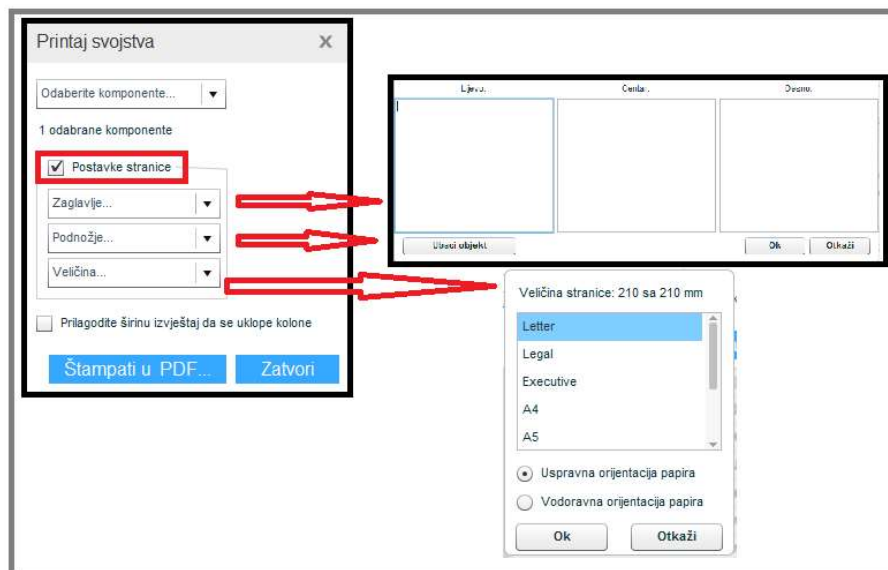
Ova funkcionalnost služi za dodavanje i brisanje radnih ploča u listu favorita. Taj postupak se vrši na sljedeći način. Klikom na dugme otvara se prozor pomoću koga se vrši dodavanje radne ploče koja je otvorena u listu favorita. Klikom na dugme „Add“ označeno sa 1 na sljedećoj slici vrši se dodavanje radne ploče u listu favorita. Klikom na dugme košare za smeće označene sa 2 na sljedećoj slici vrši se brisanje radne ploče iz liste favorita. Nakon navedenih radnji, klikom na dugme OK označeno sa 3 na sljedećoj slici vrši se snimanje izmjena.

2.6.5. Prilagođeni ispis u PDF

Ova funkcionalnost omogućava prilagođen ispis sadržaja radne ploče u PDF format, i to s mogućim dodavanjem željenog teksta u footer i header te podešavanja veličine stranice (Letter, Legal, A4, A5) i orijentacije (Portrait,

Landscape). Klikom na dugme otvara se prozor u kome se može unijeti željeni tekst u footer i header i to u 3 polja (lijevo, središnje i desno), te izabrati veličina stranice te orijentacija. Prozor i mogućnosti su prikazane na sljedećoj slici, gdje je potrebno čekirati kvadratić „Page Settings“ te klikom na liste Header i Footer se otvara dio za unos teksta u neke od ponuđenih pozicija te klikom da listu Size otvara se dio za odabir veličine stranice i orijentacije. Nakon podešavanja klikom na dugme Print to PDF..., kreira se prilagođeni PDF file.

2.6.6. Export podataka u željeni format

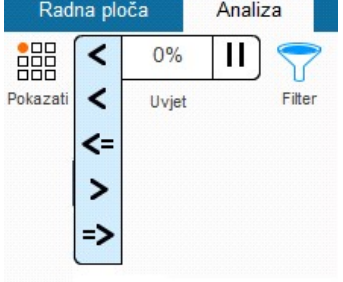
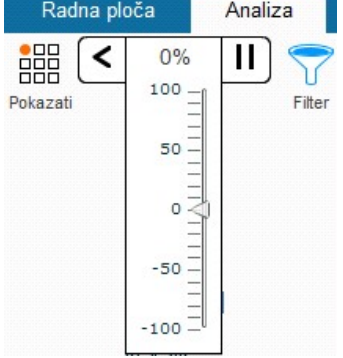
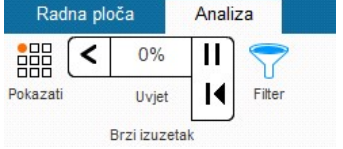
Ova funkcionalnost omogućava eksport podataka s radne ploče u PDF, Excel, Image i Email, odabirom željenog formata iz menija Export kao na sljedećoj slici.

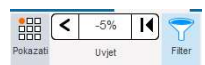
2.6.7. Analiza podataka - One-click Insight

Ova funkcionalnost omogućava jednostavnu usporedbu podataka u tablici, uspoređujući rast ili pad vrijednosti u tablici u odnosu na prethodni podatak (recimo prethodno tromjesečje ili mjesec) ili paralelno (recimo isto

tromjesečje ili mjesec u prethodnoj godini) razdoblje. Klikom na ovu ikonu aktivira se ova opcija . One-Click insight se sastoji od sljedećih elemenata:

	<p>Na ovom mjestu imamo izbor želimo li usporediti razdoblja na način da su manja (<), manja ili jednaka (<=), veća (>) ili veća ili jednaka (>=) u odnosu na prethodno ili paralelno.</p>
	<p>Ovdje odabiremo iznos u postocima za koji želimo uvid u stanje. Iznos u postocima možemo namjestiti na jedan od sljedećih načina: na slideru, strelicama gore/dolje ili iznos jednostavno upisati u za to predviđeno polje</p>
	<p>Ovdje biramo želimo li usporediti vrijednost s prethodnim razdobljem (recimo ako su tromjesečja u pitanju)</p>

Na tablici će se označiti svi iznosi koji su u okvirima onih koje smo postavili:

Nadalje, ukoliko uključimo opciju filtera , ove će vrijednosti biti jedine prikazane na tablici:

Važno: Ova funkcionalnost je implementirana na onim izvješćima na kojima je to dozvoljavao zadani format datuma.

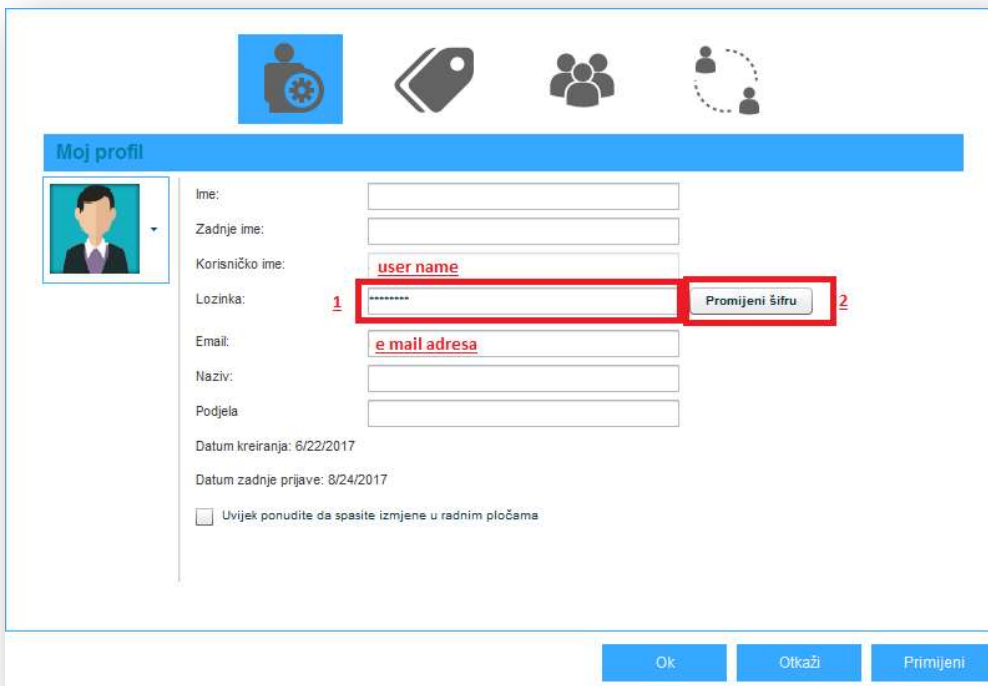
2.6.8. Save As, Reload

Funkcionalnost Save As imaju samo registrirani korisnici i s njom mogu u svoj privatni folder da sačuvaju prilagođene radne ploče.

Funkcionalnost Reload imaju svi korisnici i s njom ponovo osvježe/učitaju radnu ploču s inicijalnim podacima i strukturom radne ploče.

2.6.9. Izmjena lozinke i podataka o korisniku

Ovu funkcionalnost imaju samo registrirani korisnici, gdje se klikom na naziv korisnika u gornjem desnom kutu otvara prozor za administraciju podataka prijavljenog korisnika, kao na sljedećoj slici:

Moj profil

Ime:

Zadnje ime:

Korisničko ime:

Lozinka:

Email:

Naziv:

Podjela:

Datum kreiranja: 6/22/2017

Datum zadnje prijave: 8/24/2017

Uvijek ponudite da spasite izmjene u radnim pločama

Ok Otkazi Primijeni

Password se mijenja tako što se u polje označeno s 1 upiše novi password te se klikne na dugme označeno s brojem 2 „Edit Password“ nakon čega se klikne na dugme „Apply“ i „OK“.